

## Nr 215.

Godkänd av första kammaren den 11 maj 1926.

Godkänd av andra kammaren den 12 maj 1926.

*Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av vissa av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen under tionde huvudtiteln gjorda framställningar.*

(Jordbruksutskottets utlåtande nr 49.)

## Till Konungen.

Uti den till riksdagen den 7 januari 1926 avlätna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1926—1927 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit överflyttning från nionde huvudtiteln, innefattande anslagen till jordbruksdepartementet, till tionde huvudtiteln, innefattande anslagen till handelsdepartementet, av anslagen dels till Sveriges geologiska undersökning m. m. (punkterna 21—25), dels till meteorologiska och hydrografiska undersökningar (punkterna 26—34), dels ock till landsbygdens elektrifiering (punkt 57).

Under hänvisning till vad jordbruksutskottet i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 49 inledningsvis anfört får riksdagen härigenom anmäla sina beslut om uppförande under nionde huvudtiteln av nedan angivna anslag.

1:o Under punkt 21 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att dels godkänna följande ändrade stat för Sveriges geologiska undersökning, att tillämpas från och med budgetåret 1926—1927:

## S t a t.

|   |                |
|---|----------------|
| Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag .....  | kronor 128,160 |
| Vikariatsersättningar, förslagsanslag .....                 | » 3,000        |
| Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. .... | » 25,840       |
| Expenser .....  | » 10,000       |

Förslagsanslag kronor 167,000;

dels ock, vid bifall härtill, med uteslutande av det i riksstaten under nionde huvudtiteln upptagna ordinarie förslagsanslaget till Sveriges geo-

logiska undersökning uppföra under tionde huvudtiteln för samma ändamål ett ordinarie förslagsanslag å 167,000 kronor.

Under erinran om innevarande års riksdags beslut att avlöningarna för nattlig bevakning och för eldarna skola med hela beloppet utgå av naturhistoriska riksmuseets anslag och då Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning i övrigt icke föranleder någon riksdagens erinran, får riksdagen anmäla, att riksdagen

a) godkänt följande ändrade stat för Sveriges geologiska undersökning, att tillämpas från och med budgetåret 1926—1927:

Stat.

|   |                |
|---|----------------|
| Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i> ..... | kronor 128,160 |
| Vikariatersättningar, <i>förslagsanslag</i> .....                 | » 3,000        |
| Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. ....       | » 25,840       |
| Expenser .....  | » 10,000       |

*Förslagsanslag* kronor 167,000,

b) minskat det i riksstaten under nionde huvudtiteln upptagna ordinarie förslagsanslaget till Sveriges geologiska undersökning, nu 167,300 kronor, med 300 kronor till 167,000 kronor.

2:o) Under punkt 22 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Sveriges geologiska undersöknings fältarbeten m. m. anvisa för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 111,000 kronor.

Anslagsäskandet innebär i förhållande till det för innevarande budgetår för ändamålet anvisade anslaget en höjning i förevarande anslag med 2,200 kronor. Såsom chefen för jordbruksdepartementet till statsrådsprotokollet anfört medför emellertid denna höjning icke någon ökning av statsutgifterna utan endast ett överförande till ifrågavarande anslag av de utgifter för ålderstillägg till de tre från ifrågavarande anslag avlönade extra geologernas nuvarande begynnelselönen, som för närvarande bestridas från sjunde huvudtitelns anslag till ålderstillägg.

Framställningen föranleder icke någon riksdagens erinran, varför riksdagen till Sveriges geologiska undersöknings fältarbeten m. m. anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 111,000 kronor.

3:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 23 gjorda framställning har riksdagen till expenser m. m. för Sveriges geologiska undersökning anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

4:o) Under punkt 24 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för anskaffande av inventarier för Sveriges geologiska undersökning anvisa för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 13,500 kronor.

Av det av Kungl. Maj:t äskade anslaget avses 12,000 kronor till an-

skaffande av skåp för geologiska samlingar samt 1,500 kronor till förbättrande av den nuvarande utrustningen i undersökningens verkstad för tillverkning av slip- och polerprov.

Då enligt vad utredningen i ärendet giver vid handen behov synes föreligga av de ifrågasatta anskaffningarna, biträder riksdagen Eders Kungl. Maj:ts framställning och har alltså för anskaffande av inventarier för Sveriges geologiska undersökning anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 13,500 kronor.

5:o) Under punkt 25 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för undersökning av torvmarker i södra Sverige anvisa för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 15,300 kronor.

Framställningen biträdades av riksdagen, som alltså för undersökning av torvmarker i södra Sverige anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 15,300 kronor.

6:o) Under punkt 26 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att dels godkänna följande ändrade stat för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, att tillämpas från och med budgetåret 1926—1927:

#### Stat.

|   |        |         |
|---|--------|---------|
| Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag .....  | kronor | 134,400 |
| Vikariatersättningar, förslagsanslag .....                  | »      | 6,000   |
| Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. .... | »      | 68,500  |

Förslagsanslag kronor 208,900;

dels ock, vid bifall härtill, med uteslutande av det i riksstaten under nionde huvudtiteln under anslagstiteln statens meteorologisk-hydrografiska anstalt upptagna ordinarie förslagsanslaget till avlöningar, uppföra under tionde huvudtiteln för samma ändamål ett ordinarie förslagsanslag å 208,900 kronor.

Under förevarande punkt har chefen för jordbruksdepartementet jämväl förordat uppförande i riksstaten för samma budgetår av följande extra anslag, nämligen

till telegramkostnader och kostnader för radioutsändningar vid anstalten ett förslagsanslag av 118,000 kronor,

till vattenfallsförteckningens avslutande ett reservationsanslag av 22,500 kronor, samt

till diverse behov vid anstalten ett reservationsanslag av 81,200 kronor.

Anslagsäskandena för budgetåret 1926—1927, sådana de av chefen för jordbruksdepartementet förordats, framgå av följande tabell, därvid jämväl angivas de belopp, vartill motsvarande anslag av riksdagen upptagits för budgetåret 1925—1926:

| A n s l a g   o c h   ä n d a m å l  | Chefens för<br>jordbruks-<br>departementet<br>förslag för<br>budgetåret<br>1926—1927 | Av riksdagen<br>anvisade anslag<br>för budgetåret<br>1925—1926 | Ökning |
|--|--|--|--------|
| 1) <i>Ordinarie anslag till avlöningar:</i>  |  |  |        |
| a) avlöningar till ordinarie tjänstemän .....  | 134,400  | 134,400  | —      |
| b) vikariatsersättningar .....   | 6,000  | 6,000  | —      |
| c) avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. ....                         | 68,500   | 61,200   | 7,300  |
| 2) <i>Extra anslag för diverse behov:</i>  |  |  |        |
| a) tillskott till expenser .....   | 8,000  | 8,000  | —      |
| b) publikationer .....   | 28,000   | 28,000   | —      |
| c) resekostnader .....   | 15,600   | 15,600   | —      |
| d) bibliotek .....   | 2,000  | 2,000  | —      |
| e) underhåll av stationer och utrustning .....   | 11,500   | 11,500   | —      |
| f) observationer av de högre luftlagren ... ..   | 13,700   | 8,500  | 5,200  |
| g) solstrålningsmätningar .....  | 1,400  | 1,400  | —      |
| h) anskaffande av ny radiomottagningsapparat<br>vid anstalten .....                    | —  | 1,000  | —      |
| 3) <i>Extra anslag för vattenfallsförteckningens avslutande:</i>                       |  |  |        |
| a) avlöning av extra biträden .....  | 6,492  | 6,306  | 186    |
| b) tryckningskostnader .....   | 8,000  | 8,000  | —      |
| c) arvoden åt observatörer .....   | 5,000  | 5,000  | —      |
| d) resekostnader och expenser m. m. ....   | 3,008  | 2,994  | 14     |
| 4) <i>Extra anslag för telegramkostnader och kostnader för radioutsändningar .....</i> | 118,000  | 85,000   | 33,000 |

Utöver berörda anslagsbelopp räknas med, att som hittills bör anvisas ett belopp av 6,000 kronor ur handels- och sjöfartsfonden, avsett att tillföras anslagsposten till underhåll av stationer och utrustning.

Av den föreslagna höjningen med 7,300 kronor av anslagsposten till *avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.* har 5,300 kronor ansetts erforderliga för avlönande av en extra tjänsteman för biträde med arbetena på den hydrografiska avdelningen och återstoden avses till arvodesökning med hänsyn till befattningshavares rätt till uppflyttning i löneklass.

Vidkommande ökningen med 5,200 kronor av anslagsposten till *observationer av de högre luftlagren* avses 2,000 kronor för utsändning från Abisko av registreringsballonger. Motsvarande belopp för budgetåret 1925—1926 bereddes genom reservation å anslaget till en geofysisk station i samband med Roald Amundsens polarexpedition. Övriga 3,200 kronor avses till bestridande av kostnaderna för underhåll av och observationer vid de tvenne speciellt för lufttrafiken inrättade pilotballongstationerna i Göteborg och Malmö.

Med utgångspunkt från att övriga i anslaget för diverse behov ingående poster skulle uppföras med oförändrade belopp, har nämnda anslag för budgetåret 1926—1927 av chefen för jordbruksdepartementet beräknats till [76,000 (= anslagsanvisningen för budgetåret 1925—1926) + 5,200 (= ökning av anslaget) =] 81,200 kronor. Att märka är emellertid, att i anslagsanvisningen för budgetåret 1925—1926 ingick en engångsutgift av 1,000 kronor till anskaffande av ny radiomottagningsapparat vid anstalten, vilken post vid anslagsberäkningen för instundande budgetår icke frånräknats. Anslagsbehovet för sistnämnda budgetår utgör sålunda 80,200 kronor.

Höjningen med 186 kronor i anslaget till *vattenfallsförteckningens avslutande* är en konsekvens av 1925 års riksdags beslut rörande ändrade avlöningsbestämmelser för kvinnliga befattningshavare.

I fråga slutligen om anslaget till *telegramkostnader och kostnader för radio-utsändningar*, vari av vattenfallsstyrelsen föreslagits en höjning från 85,000 kronor till 120,000 kronor, har chefen för jordbruksdepartementet erinrat, att Kungl. Maj:t den 29 maj 1925 föreskrivit, att ersättning för meteorologiska telegram, som från inrikes ort avsändas till statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, ävensom för stormvarningstelegram, vilken ersättning dittills utgått med väsentligt lägre belopp än enligt vanliga taxor, skall från och med den 1 juli 1925 utgå enligt vanliga taxor. I nämnda belopp 120,000 kronor hava inbegripits kostnaderna dels för viss utökning av radioutsändningen från Karlsborg, meteo Suède, i överensstämmelse med en från Norge gjord framställning, med 6,132 kronor, dels ock för fartygstelegram och telegram för lufttrafiken. Beträffande den föreslagna ökade radioutsändningen från Karlsborg har föreståndaren för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt på förekommen anledning i skrivelse den 17 oktober 1925 meddelat att, om antalet av de i utsändningen ingående stationerna minskades med en, den ökade kostnaden skulle inskränka sig till 4,270 kronor 50 öre. Då chefen för jordbruksdepartementet ansett sig böra förorda en dylik begränsning av kostnaden för sistnämnda ändamål och den ifrågasatta ökningen av anslaget till telegramkostnader i övrigt icke avsåge någon utvidgad verksamhet från anstaltens sida utan allenast att ersättningen till telegrafverket i överensstämmelse med gällande principer beräknas enligt detta verks vanliga taxor, har han funnit anslagsbeloppet böra bestämmas till i avrundat tal 118,000 kronor.

I vad Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning avser godkännande av den för anstalten föreslagna ändrade staten samt ordinarie anslagsbeloppet föranleder densamma icke någon riksdagens erinran.

Vidkommande ovanberörda av chefen för jordbruksdepartementet tillstyrkta extra anslag vill riksdagen biträda desammas anvisande med föreslagna belopp, dock att anslaget till diverse behov vid anstalten av ovan angiven anledning torde böra uppföras med ett med 1,000 kronor minskat belopp eller med 80,200 kronor.

Med förmålan att riksdagen under efterföljande punkter anmäler sina

beslut beträffande de extra anslagen, får riksdagen nu anmäla, att riksdagen

a) godkänt följande ändrade stat för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, att tillämpas från och med budgetåret 1926—1927:

Stat.

|   |                |
|---|----------------|
| Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i> ..... | kronor 134,400 |
| Vikariatersättningar, <i>förslagsanslag</i> .....                 | » 6,000        |
| Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. ....       | » 68,500       |

*Förslagsanslag* kronor 208,900;

b) höjt det i riksstaten under nionde huvudtiteln under anslagstiteln statens meteorologisk-hydrografiska anstalt upptagna ordinarie förslagsanslaget till avlöningar, nu 201,600 kronor, med 7,300 kronor till 208,900 kronor.

7:o) Under punkt 27 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, med uteslutande av det i riksstaten under nionde huvudtiteln under anslagstiteln statens meteorologisk-hydrografiska anstalt upptagna ordinarie reservationsanslaget till arvoden åt observatörer, uppföra under tionde huvudtiteln för samma ändamål ett ordinarie reservationsanslag å 90,000 kronor.

Riksdagen har i riksstaten för budgetåret 1926—1927 under nionde huvudtiteln uppfört det däri under anslagstiteln statens meteorologisk-hydrografiska anstalt upptagna ordinarie reservationsanslaget till arvoden åt observatörer med oförändrat belopp 90,000 kronor.

8:o) Under punkt 28 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, med uteslutande av det i riksstaten under nionde huvudtiteln under anslagstiteln statens meteorologisk-hydrografiska anstalt upptagna ordinarie reservationsanslaget till expenser, uppföra under tionde huvudtiteln för samma ändamål ett ordinarie reservationsanslag av 8,000 kronor.

Riksdagen har i riksstaten för budgetåret 1926—1927 under nionde huvudtiteln uppfört det däri under anslagstiteln statens meteorologisk-hydrografiska anstalt upptagna ordinarie reservationsanslaget till expenser med oförändrat belopp 8,000 kronor.

9:o) Under återopande av vad riksdagen anfört under punkt 6 får riksdagen anmäla, att riksdagen för telegramkostnader och kostnader för radioutsändningar vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra förslagsanslag av 118,000 kronor.

10:o) Under återopande av vad riksdagen under punkt 6 anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till vattenfallsförteckningens avslutande anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 22,500 kronor.

11:o) Under återopande av vad riksdagen under punkt 6 anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen för diverse behov vid statens meteorologisk-

hydrografiska anstalt anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 80,200 kronor.

12:o) Under punkt 32 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att av det utav 1900 års riksdag för meteorologiska centralanstaltens förseende med dagliga meteorologiska telegram från Färöarna och Island beviljade anslag av 144,000 kronor anvisa för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 4,400 kronor.

Riksdagen har av det utav 1900 års riksdag för meteorologiska centralanstaltens förseende med dagliga meteorologiska telegram från Färöarna och Island beviljade anslag av 144,000 kronor anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 4,400 kronor.

13:o) Under punkt 33 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för fortsättande av de meteorologiska, seismologiska och magnetiska iakttagelserna vid naturvetenskapliga stationen i Abisko samt för publicerande av dylika iakttagelser vid nämnda station och stationen vid Vassijaure anvisa för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 19,500 kronor.

Riksdagen biträder Eders Kungl. Maj:ts framställning och har alltså för fortsättande av de meteorologiska, seismologiska och magnetiska iakttagelserna vid naturvetenskapliga stationen i Abisko samt för publicerande av dylika iakttagelser vid nämnda station och stationen vid Vassijaure anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 19,500 kronor.

14:o) Under punkt 34 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till utförande av hydrogeologiska specialundersökningar för den hydrografiska undersökningen av Sveriges färskvatten anvisa för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 12,100 kronor.

Då anslagsberäkningen icke givit riksdagen anledning till erinran, har riksdagen till utförande av hydrogeologiska specialundersökningar för den hydrografiska undersökningen av Sveriges färskvatten anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 12,100 kronor.

15:o) Under punkt 57 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för främjande under kalenderåret 1926 av en planmässig organisation och utveckling av landsbygdens elektrifiering anvisa för budgetåret 1926—1927 ett extra anslag av 75,000 kronor.

Med hänsyn till betydelsen för främjande av landsbygdens elektrifiering av att anslagsmedel finnas för ändamålet disponibla i tillräcklig omfattning, vill riksdagen, som icke funnit skäl till erinran mot vad chefen för jordbruksdepartementet i ärendet anfört till statsrådsprotokollet, biträda Eders Kungl. Maj:ts förslag om en ökning med 25,000 kronor av anslaget, som sålunda bör för instundande budgetår uppföras med 75,000 kronor.

Riksdagen har alltså för främjande under kalenderåret 1926 av en planmässig organisation och utveckling av landsbygdens elektrifiering anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra anslag av 75,000 kronor.

Stockholm den 12 maj 1926.

Med undersätlig vörtnad.

---